

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till Valnämnden

Datum:
2022-12-09

Diarienummer:
VLN-2022-00071

Handläggare:
Åsa Nilsson Bjervner, Eva-Lena Laier

Uppföljning internkontrollplan 2022 och internkontrollplan för 2023 för valnämnden

Förslag till beslut

Valnämnden beslutar

1. **att** godkänna uppföljningen av internkontrollplan 2022 enligt **bilaga 1**,
2. **att** godkänna internkontrollplan 2023 enligt **bilaga 2**, samt
3. **att** översända handlingen till kommunstyrelsen.

Ärendet

Valnämndens internkontrollplan syftar till att skapa en ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten samt att följa tillämpliga lagar, föreskrifter, policyer och riktlinjer.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Granskningen av nämndens internkontrollplan 2022 är genomförd med en mindre anmärkning avseende ett av åtta kontrollmoment. Övriga kontrollmoment är granskade utan anmärkning.

Internkontrollplan 2023 beskriver vad som behöver omhändertas i planen utifrån prioriterade risker som framkommit i riskanalysarbetet och utifrån uppföljningen av internkontrollplanen för 2022. Kommunstyrelsen formulerade inför 2022 två obligatoriska kontrollmoment för samtliga nämnder och bolagsstyrelser att hantera i sina internkontrollplaner 2022. De två kontrollmomenten kvarstår som obligatoriska i

internkontrollplanerna 2023. Ytterligare två av de kontrollmoment från valnämndens internkontrollplan 2022 kvarstår i planen för 2023 och en risk kvarstår men med ett nytt kontrollmoment.

Ekonomiska konsekvenser

Internkontrollarbetet genomförs inom ramen för valnämndens budget för 2022.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 9 december 2022
- Bilaga 1, avrapportering av internkontrollplan för valnämnden december 2022
- Bilaga 2, internkontrollplan 2023 och analys enligt reglemente 2022

Kommunledningskontoret

Åsa Nilsson Bjervner
Kanslichef

Nämnd/bolagsstyrelse
Rapport

Datum:
2022-12-09

Diarienummer:
VLN-2022-00071

Handläggare:
Åsa Nilsson Bjervner, Eva-Lena Laier

Version/DokumentID:

Avrapportering av internkontrollplan för 2022 För valnämnden

Innehåll

Arbetet med intern kontroll under året.....	3
Sammanfattning av granskningar	4

Arbetet med intern kontroll under året

Valnämnden tagit fram en internkontrollplan för den egna verksamheten. Arbetet har skett samordnat med övrig verksamhetsplanering. Internkontrollplanen är en viktig del av arbetet med att åtgärda risker och innehåller kontrollmoment av olika slag för att förebygga eller upptäcka brister. Internkontrollplanen kan också användas för att kontrollera och utveckla det löpande arbetet med intern kontroll i verksamheten.

Kanslichef, projektledare för valgenomförande och processledare har genomfört riskidentifiering och riskanalys kopplad till uppdrag och verksamhet och sammanställt i ett riskregister. I riskanalysen har osäkerheter identifierats som behöver omhändertas i löpande verksamhet, i verksamhetsplan eller i internkontrollplan. Riskhanteringen har gett ett underlag för vilka områden valnämnden behöver följa upp i en internkontrollplan för 2023. Internkontrollplanen för 2022 har följts upp och gett inspel till vad som ska kvarstå och inte kvarstå i internkontrollplanen för 2023.

Den största delen av den interna kontrollen är olika ordning- och redskapande åtgärder (kontrollmoment) som utförts i det dagliga arbetet, till exempel när verksamheten utvecklat och tillämpat rutiner, arbetssätt och processer.

Till stöd för nämndens arbete finns riktlinje för nämnders och bolagsstyrelsers planering, uppföljning och intern kontroll, riktlinje för riskhantering, rutin för riskhantering, mall för riskhanteringsrapport, mall för riskregister, vägledning för intern kontroll och stöd på Insidan.

Kontrollmoment har identifierats för att omhänderta de risker som tagits med i internkontrollplanen. Ett kontrollmoment är en åtgärd som görs för att minska eller undvika en identifierad risk. Kanslichefen ansvarar för kontrollmomenten.

När ett kontrollmoment visat på en brist har bristen åtgärdats. De åtgärder som framkommit med anledning av granskningen av kontrollmoment omhändertas i det löpande arbetet under 2023 eller i internkontrollplanen för 2023.

Sammanfattning av granskningar

Tabell 1. Granskningar som rapporteras per december.

Nr	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Resultat av granskning	Resultat och eventuell åtgärd med slutdatum
1	Kvalitets och arbetsmiljö brister uppstår på grund av brist på tjänstemannastöd detta leder till att arbetet med förberedelser inför val försenas. Detta medför att medarbetare som i ett sent skede blir tilldelade arbetsuppgifter, upplever stress vilket leder till kvalitetsbrister i utförandet av viktiga arbetsuppgifter	Säkerställ resursmässiga förutsättningar för valnämndens förvaltning. Skapa rutiner för arbete som ska göras under mellanvalsperiod.	Kontroll av att förutsättningar för valnämndens bemanning givits och att budget för detta säkerställts. Kontroll av att rutiner för arbete under mellanvalsperioder skapats samt att lista över det arbete som ska utföras under mellanvalsperiod skapats.	Granskningen är genomförd utan anmärkning	Budget har till viss del tilldelats inför 2023. Resursförstärkning som omfattar att ta fram rutiner är på plats 2023. Risken omhändertas framöver i ansvarsrollen för den resursen i det löpande arbetet. Utgår ur IKP 2023.
2	Brist på kontinuitet i förvaltning gör att flera viktiga arbetsuppgifter missas under perioden mellan val till exempel: <ul style="list-style-type: none"> kontroll av lokaler kontroll av valmaterial i förråd. Detta medför att material förstörs och att arbetet behöver göras på nytt vilket medför onödigt dubbelarbete som leder till onödiga och stora kostnader.	Säkerställ resursmässiga förutsättningar för valnämndens förvaltning. Budget behöver säkerställa att resurser finns för att bemanna valkansli mellan valperioderna.	Kontroll av att förutsättningar för valnämndens bemanning givits och att budget för detta säkerställts.	Granskningen är genomförd utan anmärkning	Budget har till viss del tilldelats inför 2023. Resursförstärkning som omfattar att ta fram rutiner är på plats 2023. Risken omhändertas framöver i ansvarsrollen för den resursen i det löpande arbetet. Utgår ur IKP 2023.
3	Brist på vallokaler och lokaler för förtidsröstning på grund av oklara förutsättningar och brist på långsiktiga överenskommelser för nyttjande av kommunens egna lokaler som vallokaler.	Säkerställ koncernövergripande överenskommelser om att alla ska prioritera val inom sina verksamheter.	Kontroll av att koncernövergripande överenskommelser upprättas och följs.	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning	Utökad involvering av förvaltningar inför valet 2022. Kontrollmomentet kvarstår justeras i internkontrollplanen för 2023 till att kontrollera att hanteringen av de kommunala lokalerna har utretts och beslutats innan kommande val.

Postadress: Uppsala kommun, 753 75 Uppsala

Telefon: 018-727 00 00 (växel)

www.uppsala.se

Nr	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Resultat av granskning	Resultat och eventuell åtgärd med slutdatum
4	Brister i kunskaper hos förtroendevalda och tjänstepersoner gör att de hanterat hotfulla situationer på felaktigt sätt vilket gör att risken för att hot verkställs ökar.	Kontrollera förekomst av hot eller våld och kontroll av kunskaper hos förtroendevalda och tjänstepersoner om hantering av hot och trakasserier.	Informera och utbilda nämndens förtroendevalda och tjänstepersoner om hur de ska agera om de utsätts för hot eller våld och om de vet hur de ska agera vid exempelvis ett hotfullt telefonsamtal eller annan hotfull situation.	Granskningen är genomförd utan anmärkning	Momentet har ingått i utbildningen för förtroendevalda 2020-2021 och ingick också i utbildningen för röstmottagare inför valet 2022. Inför kommande val kvarstår momentet i utbildningen. Utgår ur IKP 2023
5	Det råder oklarhet om vilken information som är viktig för verksamheten samt hur ansvaret för informationen uttrycks vilket leder till att risker inte identifieras och att skyddsåtgärder inte vidtas vilket i sin tur leder till störning eller avbrott i produktionen.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.	Kontrollera att delegations- och arbetsordning uttrycker ett mandat och ansvar som stödjer en ändamålsenlig informationshantering.	Granskningen är genomförd utan anmärkning	Delegations- och arbetsordningen har uppdaterats och en informationshanteringsplan finns. Kvarstår som obligatoriskt kontrollmoment 2023.
6	Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och prövade.	Kontrollera att det finns ett dokumenterat underlag (från t.ex. riskanalys, kontinuitetsplanering) som beskriver behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar.	Granskningen är genomförd utan anmärkning	Inför valet gjordes en risk- och kontinuitetsanalys inför valet och åtgärder vidtogs för att kunna genomföra analog hantering. Den analoga hanteringen har införlivats i rutiner inför kommande val. Kvarstår som obligatoriskt kontrollmoment 2023.
7	Upphandling eller inköp genomförs inte enligt gällande lagar eller avtal. Kommunen följer därmed inte LOU och begår avtalsbrott. Detta leder till att kommunen får färre anbud, sämre priser och kvalitet på upphandlade tjänster eller varor, samt tvingas betala skadestånd och tappar i förtroende hos både medborgare och leverantörer.	Kontroll av att lagen om offentlig upphandling (LOU) följs och inga otillåtna direktupphandlingar sker	Uppföljning av utbetalda upphandlingsskadeavgifter, genomförs kommungemensamt	Granskningen är genomförd utan anmärkning	Inga åtgärder då inga upphandlingsavgifter har utbetalats. Kontrollmomentet kvarstår 2023
8	Förekomst av oegentligheter leder till brister i måluppfyllelse, ekonomiska förluster och att medborgarna tappar i förtroende för kommunen.	Kontrollera kunskap hos kommunens politiker och tjänstemän om regler för mutor, jäv och representation.	Informera nämndens förtroendevalda och tjänstepersoner och regler för mutor, jäv och representation.	Granskningen är genomförd utan anmärkning	Nämndens ledamöter har Uppmanats möjlighet att delta i kommunrevisionens utbildning. Berörda tjänstemän har informerats uppmanats att delta. Kontrollmomentet kvarstår 2023

Valnämnden

Datum:
2022-12-09

Diarienummer:
VLN-2022-00071

Handläggare:
Åsa Nilsson Bjervner, Eva-Lena Laier

Internkontrollplan 2023

och analys enligt reglemente 2022

För valnämnden

Ett redovisande och aktiverande dokument som nämnd/bolagsstyrelse fattade beslut om den XX xxx
2023

Analys av årets internkontroll och plan för kommande år

I reglemente för intern kontroll i Uppsala kommun och kommunens helägda bolag beskrivs hur arbetet med den interna kontrollen ska struktureras och rapporteras till kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret.

Enligt reglementet ska nämnder och bolagsstyrelser årligen lämna in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll till kommunstyrelsen. Analysen ska användas för utveckling av den interna kontrollen inom nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsområden. Den används också för utveckling på kommunövergripande nivå.

Nämnder och bolagsstyrelser ska årligen upprätta en internkontrollplan. Planen ska vara ett stöd i styrningen av verksamheten och ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska försäkra att:

- att verksamheten är ändamålsenlig och resurseffektiv,
- att informationen och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande,
- att verksamheten efterlever lagar, regler, avtal med mera.

Internkontrollplanen beskriver vad som behöver göras utifrån prioriterade risker som framkommit i riskanalyser. I riskregistret framgår om risken omhändertas i internkontrollplanen.

Internkontrollplanen innehåller också två obligatoriska kontrollmoment som identifierats i kommunstyrelsens övergripande riskanalys. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Resultatet av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Efterlevnad av riktlinje och analys av funktionalitet

Valnämnden arbetar efter riktlinjen och bedömer att den är funktionell.

Organisation och ansvar för arbetet med intern kontroll

Valnämnden tagit fram en internkontrollplan för den egna verksamheten. Arbetet har skett samordnat med övrig verksamhetsplanering. Internkontrollplanen är en viktig del av arbetet med att åtgärda risker och innehåller kontrollmoment av olika slag för att förebygga eller upptäcka brister.

Internkontrollplanen kan också användas för att kontrollera och utveckla det löpande arbetet med intern kontroll i verksamheten.

Kanslichef, projektledare för valgenomförande och processledare har genomfört riskidentifiering och riskanalys kopplad till uppdrag och verksamhet och sammanställt i ett riskregister. I riskanalysen har osäkerheter identifierats som behöver omhändertas i löpande verksamhet, i verksamhetsplan eller i internkontrollplan. Riskhanteringen har gett ett underlag för vilka områden valnämnden behöver följa upp i en internkontrollplan för 2023. Internkontrollplanen för 2022 har följts upp och gett inspel till vad som ska kvarstå och inte kvarstå i internkontrollplanen för 2023.

Nämnden har involverats vid beslut av internkontrollplan för 2022 och 2023 och uppföljning av internkontrollplan för 2022.

Den största delen av den interna kontrollen är olika ordning- och redskapande åtgärder (kontrollmoment) som utförts i det dagliga arbetet, till exempel när verksamheten utvecklat och tillämpat rutiner, arbetssätt och processer.

Till stöd för nämndens arbete finns riktlinje för nämnders och bolagsstyrelser planering, uppföljning och intern kontroll, riktlinje för riskhantering, rutin för riskhantering, mall för riskhanteringsrapport, mall för riskregister, vägledning för intern kontroll och stöd på Insidan.

Kontrollmoment har identifierats för att omhänderta de risker som tagits med i internkontrollplanen. Ett kontrollmoment är en åtgärd som görs för att minska eller undvika en identifierad risk. Kanslichefen ansvarar för kontrollmomenten.

När ett kontrollmoment visat på en brist har bristen åtgärdats. De åtgärder som framkommit med anledning av granskningen av kontrollmoment omhändertas i det löpande arbetet under 2023 eller i internkontrollplanen för 2023.

Arbetet har fungerat tillfredställande.

Utveckling av intern kontroll

Nämnden avser att förstärka arbetet med att besluta en rutin för arbetet med intern kontroll under 2023.

Begrepp som används i internkontrollplanen

Kontrollområde	Områden som det ska finnas kontrollmoment inom. Det finns fyra kontrollområden: <ul style="list-style-type: none"> - Kontroller av system och rutiner - Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut - Finansiell kontroll - Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv
Riskbeskrivning	Beskrivning av den risk som ligger till grund för kontrollmomentet. Hämtas från riskregistret.
Kontrollmoment	Konkreta åtgärder som vidtas för att motverka, minimera eller i vissa fall eliminera riskerna. Kontrollmomenten kan antingen vara förebyggande eller upptäckande och korrigerande. Förebyggande kontrollmoment är åtgärder för att undvika att brister uppstår. Upptäckande och korrigerande kontrollmoment hjälper nämnden/bolagsstyrelsen att se om riskerna har lett till de händelser som kan befaras och visar på vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma tillrätta med bristerna.
Kontrollmetod	Beskrivning av hur, när och hur frekvent kontrollmomentet ska genomföras.
Tidpunkt för rapportering	Tidpunkt då kontrollmomentet ska rapporteras till nämnd/bolagsstyrelsen.

Tabell 1. Begrepp som används i internkontrollplanen.

Risker och kontrollmoment

Nämnden/bolagsstyrelsen uppdrar åt förvaltningen/bolaget att utse kontrollansvarig för respektive kontrollmoment.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av system och rutiner	Det råder oklarhet om vilken information som är viktig för verksamheten samt hur ansvaret för informationen uttrycks vilket leder till att risker inte identifieras och att skyddsåtgärder inte vidtas vilket i sin tur leder till störning eller avbrott i produktionen.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.	Kontrollera att artikel 30-registret över personuppgiftsbehandlingar är upprättat och hålls aktuellt.	Augusti
Kontroller av system och rutiner	Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och prövade.	Kontrollera att en riskanalys för att identifiera behov av och uppdatering av prioriterade rutiner och planer har genomförts	Augusti
Kontroll av system och rutiner	Brist på vallokaler och lokaler för förtidsröstning på grund av oklara förutsättningar och brist på långsiktiga överenskommelser för nyttjande av kommunens egna lokaler som vallokaler.	Kontrollera att hanteringen av de kommunala lokalerna har utretts och beslutats innan kommande val.	Kontroll av att koncernövergripande överenskommelser upprättas och beslutas och följs i alla verksamhetsled inför och under kommande val.	December
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	Förekomst av oegentligheter leder till brister i måluppfyllelse, ekonomiska förluster och att medborgarna tappar i förtroende för kommunen.	Kontrollera kunskap hos kommunens politiker och tjänstemän om regler för mutor, jäv och representation.	Uppföljning av kommungemensam enkät	Augusti
Finansiell kontroll	Upphandling eller inköp genomförs inte enligt gällande lagar eller avtal. Kommunen följer därmed inte LOU och begår avtalsbrott. Detta leder till att kommunen får färre anbud, sämre priser och kvalitet på upphandlade tjänster eller varor, samt tvingas betala skadestånd	Kontroll av att lagen om offentlig upphandling (LOU) följs och inga otillåtna direktupphandlingar sker	Uppföljning av utbetalda upphandlingsskadeavgifter, genomförs kommungemensamt	December

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
	och tappar i förtroende hos både medborgare och leverantörer.			

Tabell 2. Risker och kontrollmoment.